

MILJØstyrelsen
Miljøteknologi

28. maj 2010
J. nr. MST-147-00095
MST/san

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens forslag til beslutning om revision af miljømærkekriterier for tildeling af EU-miljømærket, Blomsten, for de to produktgrupper *stationære computere* og *bærbare computere*.

Resume

Kommissionen har fremsendt forslag om reviderede miljømærkekriterier for produktgrupperne stationære og bærbare computere. Forslaget er udarbejdet af en arbejdsgruppe, ledet af Storbritannien. Der er tale om 4. generation af miljømærkekriterier.

Produktgruppen indeholder kriterier for energiforbrug, indhold af farlige stoffer, emballage og levetid. Særligt skal fremhæves at kviksølv ikke er tilladt at anvende i skærmen.

Regeringen forventer at kunne stemme for forslaget.

1 Status

Kommissionen har den 18. maj 2010 fremsendt ovennævnte forslag. Forslaget har hjemmel i artikel 7 og 8 i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 66/2010 af 25. november 2009 om EU-miljømærket.

Nærværende beslutningsforslag indeholder forslag til kriterier for tildeling af EU's miljømærke til to produktgrupper: *stationære computere* og *bærbare computere*. Det er 4. generation af miljømærkekriterier, og der er i øjeblikket 4 licenser til miljømærkede computere i EU, men ingen i Danmark.

Begge forslag skal til afstemning d. 3.-4. juni 2010 i Kommissionens forskriftudvalg for Blomsten.

Forskriftsudvalget træffer afgørelse efter forskriftsproceduren med kontrol beskrevet i art. 5a i Rådets afgørelse 1999/468/EF, som ændret ved Rådets afgørelse 2006/512 af 17. juli 2006, jf. art. 16, stk. 2 i miljømærke-forordningen. Hvis der i komiteen er kvalificeret flertal for forslaget, udsteder Kommissionen beslutningen, efter at Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget. Opnås der ikke kvalificeret flertal i komiteen, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, og underretter samtidig Europa Parlamentet. Hvis der i Rådet er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Vedtager Rådet forslaget med kvalificeret flertal eller udtaler Rådet sig ikke inden en frist på højst to måneder, kan Kommissionen udstede beslutningen, efter at Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget.

2. Formål og indhold

De foreliggende beslutningsforslag indeholder forslag til kriterier for tildeling af EU's miljømærke til virksomheder, der producerer stationære eller bærbare computere.

Kommissionen foreslår, at kriterierne gælder i fire år inden ny revision.

Produktgruppedefinition

Stationære computere omfatter en computer der kan bestå af systemenhed, skærm og tastatur, der anvendes fra en fast placering.

En selvstændig computerskærm kan ligeledes miljømærkes efter kriterierne.

Bærbare computere omfatter en computer, der kan anvendes flere steder, og som har integreret systemenhed, skærm samt tastatur og som kan anvendes ved hjælp af et internt batteri.

Kriterierne sigter især mod reduktion af skader på miljøet eller risici relateret til brugen af:

- Energi ved at reducere energiforbruget.

- Materiale (mindre forbrug af ressourcer), og
- Miljø- og sundhedsskadelige stoffer.

Kriterierne for et miljømærket produkt skal udgøre relevante krav til de dele af produktets livscyklus, som er mest belastende.

Energieffektivitet

Stationære computere skal have et energiforbrug, der ligger 40% under til de senest vedtagne Energy Star energikrav (version 5), som tilsluttet af EU Kommissionen.

Bærbare computere skal have et energiforbrug, der ligger 20% under de senest vedtagne Energy Star energikrav (version 5), som tilsluttet af EU Kommissionen.

Computerskærme skal have et energiforbrug, der ligger 10% under de senest vedtagne Energy Star energikrav (version 5), som tilsluttet af EU Kommissionen.

Kravet til energiforbruget i computerskærme er relateret til størrelsen på skærmen, men en selvstændig miljømærket computerskærm (monitor) må ikke have et energiforbrug i brugsfasen på over 100 watt, uanset størrelsen på skærmen.

Computeren skal være fabriksindstillet til at slukke for skærmen efter 15 minutter uden aktiv brug. Computeren skal være fabriksindstillet til at gå i standby efter 30 minutter uden aktiv brug.

Krav til produktet, opgradering og reservedele

Computeren skal kunne opgraderes med det mest almindelige ekstraudstyr (hukommelse, CD rom, DVD, harddisk og grafikort). Producenten skal desuden sikre, at der er reservedele til computeren fem år efter ophør af produktion af det pågældende produkt.

Støj

Stationære computere: Lydeffektniveauet må ikke overstige 40 dB(A), når computeren ikke belastes, og ikke overstige 45 dB(A) når der læses på harddisken. Kravet er uændret i forhold til gældende kriterier.

Bærbare computere: Lydeffektniveauet må ikke overstige 32 dB(A), når computeren ikke belastes, og ikke overstige 36 dB(A) når der læses på harddisken. Kravet er skærpet fra 35 dB(A), hhv. 40 dB(A) i forhold til gældende kriterier.

Materialer og kemikalier

Udover EU-lovgivningens krav via RoHS direktivet (om farlige stoffer i husholdningsapparater) og WEEE (genanvendelse) skal en miljømærket computer leve op til følgende:

- Blomstens basiskrav [i henhold til den reviderede forordning for EU-Blomsten (nr. 66/2010)] stilles der nu krav om, at *produktet* ikke tilsættes *stoffer* eller *blandinger*, der (på tidspunktet for licensudstedelse) kan klassificeres som giftige, kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske i kategorierne I-III (CMR I-III) eller miljøfarlige. Desuden udelukkes stoffer, der i EU's REACH lovgivnings artikel 57, defineres som *særligt problematiske stoffer* (SVHC).

- Plastdele må ikke indeholde over 50% klor (pr. vægtenhed), og ftalater, der er forbudt i EU's legetøjsdirektiv er ligeledes ikke tilladt at anvende i en miljømærket computer.

- En miljømærket computer eller skærm må kun blive behandlet med biocidholdige produkter, der som aktivt (aktive) stof(fer) kun indeholder et eller flere af dem, der er opført i bilag I A (lavrisiko biocidprodukter), og som er blevet godkendt specifikt til brug i computere.

- For stationære computere og computerskærme, men ikke bærbare computere, er der et krav om minimum 10% genanvendt plast i eksterne plastdele af en computer (f.eks. tastatur, skærm og chassis).

- Produktet skal være fremstillet med henblik på en nem adskillelse i forbindelse med reparation og i sidste ende genanvendelse af produktet.

Emballage

Emballagetyper skal være nemme at adskille fra hinanden med henblik på nem og god genanvendelse. Pap og papkasser skal endvidere bestå af minimum 80% genanvendt materiale. Kravet er nyt, da der ikke har været krav til emballage før.

Information til forbrugeren

Forbrugeren skal informeres om korrekt brug af computeren, herunder energieffektive indstillinger og, hvordan produktet bortskaffes med henblik på genanvendelse i henhold til WEEE direktivet om elektrisk og elektronisk skrot.

3 Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

Kommissionen har ikke redegjort herfor. Da forslaget ligger indenfor gældende fællesskabslovgivning, vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

4 Forslagets konsekvenser for Danmark.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Miljømærkeordningen er frivillig. Forslaget medfører derfor ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Miljømærkeordningen er frivillig, hvorfor forslaget ikke forventes at medføre konsekvenser for stat, regioner, kommuner eller erhvervsliv.

Miljømæssige konsekvenser

Kommissionen redegør ikke herfor, men det vurderes, at forslaget påvirker beskyttelsesniveauet positivt i EU, da miljømærkekriterierne i henhold til forordningen skal ligge i den bedste 10-20% bedste del af markedet.

5 Høring.

Kommissionens endelige forslag har været sendt til orientering i Danmarks Miljømærkenævn fra 19. maj 2010.

Et rammenotat har været i høring i EU-specialudvalget for Miljø med frist til onsdag den 26. maj 2010 kl. 12.

Der er indkommet høringssvar fra Det Økologiske Råd (DØR), der overordnet finder, at det ikke er nok at kriterierne er miljømæssigt "fornuftige kompromisser" og praktisk anvendelige, men at det også er meget vigtigt at produkter, der skal sælges ved hjælp af Blomsten reelt kan markedsføres. Herunder særligt i forhold til hvad produktet i hvert fald ikke indeholder, da det i høj grad er væsentligt for forbrugernes præferencer på markedet. DØR mener ikke, at Kommissionens kriterieudkast tager tilstrækkelig hensyn til dette forhold, da der mangler modet til klart at sige fra overfor specifikke ingredienser, og dermed give forbrugerne et klart valg, der også kan kommunikeres.

Fsva. stationære og bærbare computere støtter DØR, at kravene til indhold af kemiske stoffer bliver udvidet. Dog ønsker DØR et generelt forbud mod bromerede flammehæmmere og mod PVC af hensyn til sundhed, ydre miljø og arbejdsmiljø. Dette krav vil ligge i tråd med udspillet fra EU-parlamentets ordfører på revision af RoHS-direktivet, Jill Evans, hvor det også bliver diskuteret, hvorvidt der kan opnås et generelt forbud mod disse stoffer samt en række miljøorganisationer og virksomheder på europæisk plan. Flere virksomheder har vist, at det i dag er muligt at producere computere uden disse stoffer, og har udfaset dem. Andre vil udfase inden 2014.

Mht. afsnittet "Materialer og kemikalier" finder DØR det uklart, hvorvidt basiskravene stiller krav vedr. stoffer der er klassificeret eller der kan klassificeres. DØR spørger hvorvidt de skal have været gennem en klassificering for at være omfattet. I teksten: "...stilles der nu krav om, at produktet ikke tilsættes stoffer eller blandinger, der (på tidspunktet for licensudstedelse) kan klassificeres som giftige, kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske i kategorierne I-III (CMR I-III) eller miljøfarlige." DØR finder, at det bør præciseres, at det er stoffer, som kan klassificeres i disse kategorier, som er omfattet.

I forhold til teksten "Desuden udelukkes stoffer, der i EU's REACH lovgivnings artikel 57, defineres som særligt problematiske stoffer (SVHC)." finder DØR det uklart, hvorvidt der med henvisning til artikel 57 tales om a) stoffer, der har egenskaberne "kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske (CMR kategori 1 og 2), persistente, bioakkumulerende og toksiske (PBT) eller meget persistente og meget bioakkumulerende (vPvB) eller stoffer, der identificeres fra sag til sag, og for hvilke der er videnskabelige beviser på, at de giver anledning til bekymring på tilsvarende niveau." (citater vejledning til optagelse af stoffer i bilag XIV) eller b) udelukkende henvises til de stoffer der bliver optaget på bilag XIV (hvoraf der ikke er nogen endnu). DØR finder, at det bør være a), der er gældende – dvs. stoffer, som opfylder kriterierne, som ikke må tilsættes. DØR finder, at det bør præciseres i teksten.

Herudover er der ikke indkommet høringsvar.

6 Forhandlingssituationen.

Arbejdet med revisionen af kriterierne har været ledet af Storbritannien. Det vurderes, at miljømærkekriterierne vil blive vedtaget med kvalificeret flertal.

Der har været udpræget enighed om kriterierne og formen, herunder at krav til energiforbrug nu er dynamisk ved at linke til Energy Star. Samtidigt går kravet længere end Energy Star med krav om energiforbrug 40% under for stationære computere, 20% for bærbare computere og 10% for computerskærme.

Der er indført et maksimumforbrug på 100 watt for computerskærme, uanset størrelse. Markedsundersøgelser viser, at skærme over 30 tommer typisk anvender over 100 watt. Kravet betyder ikke, at store skærme ikke kan miljømærkes, men at producenterne er nødsaget til at udvikle energieffektive skærme, hvis størrelsen skal være over 30 tommer.

Udelukkelsen af kviksølv i computerskærme er et stort skridt til fordel for især LED baseret teknologi, der tillige udmærker sig ved at have et lavere energiforbrug end gængse fladskærme.

Efter pres fra flere medlemslande, herunder Danmark, stilles der nu ikke kun krav til brugen af flammehæmmere, men til alle kemikalier i hele produktet. Det betyder dermed udelukkelse af de mest anvendte ftalater i plast.

Mange lande har ønsket at udelukke brugen af pvc i miljømærkede computere. Kommissionen foreslår, at plast højst må indeholde op til 50% klor (per vægtenhed).

Med et krav om, at 10% af den anvendte plast i en computer skal være genanvendt, signaleres der et ønske om større genbrug af det udtjente plast fra eksisterende computere. Dette krav gælder kun stationære computere og computerskærme. Kommissionen redegør ikke, hvorfor kravet ikke gælder bærbare computere.

Arbejdsgruppen har diskuteret hvorvidt biocidprodukter skulle kunne anvendes, eller udelukkes i en miljømærket computer. Det kunne f.eks. være nanosølv eller lignende for at forhindre vækst af mikroorganismer på tastaturet. Der er sparsomme oplysninger om brugen. Kommissionen har ikke ønsket at udelukke brugen af biocidprodukter, men foreslår i stedet, at det kun er de såkaldte lavrisiko biocidprodukter, der må anvendes. Og kun såfremt biocidproduktet er godkendt til brug i computere. I øjeblikket er der kun ét aktiv stof, CO₂, der er godkendt til lavrisikobiocidprodukter. Kommissionen har haft samme fremgangsmåde for andre produktgrupper de seneste år.

Ligeledes har der været pres fra medlemslandene om at udelukke brugen af bromerede flammehæmmere, hvilket Kommissionen ikke har efterkommet.

7 Dansk holdning.

Danmark forventer at stemme for kriterierne. Danmark har presset på for at få udelukket kviksølv i skærmen til stationære, såvel som bærbare computere. Danmark lægger afgørende vægt på, at kriterierne for kviksølv og ftalater ikke slækkes. Danmark lægger endvidere vægt på, at kriterierne mht. energieffektivitet og kravene til materialer og kemikalier ikke svækkes.

Et vigtigt fremskridt for miljøbeskyttelsesniveauet er de basiskrav som Blomstens reviderede forordning (nr. 66/2010) medfører. Nu udelukkes generelt stoffer der bl.a. kan klassificeres som giftige, CMR kategori I-III og miljøfarlige. Samtidig udelukkes stoffer, der i henhold til EU's kemikalie-lovgivning, REACH (artikel 57), kan defineres som *særligt problematiske stoffer* (SVHC'er).

De hidtidige miljømærkekriterier har kun reguleret flammehæmmere i produktet. Nu omfattes alle kemikalier, der anvendes i produktion af en computer. Det støtter Danmark. Ligeledes støtter Danmark de øvrige nye krav til klorindhold, ftalater og krav om 10% genanvendt plast i stationære computere.

Selvom der ikke indføres et generelt krav, der udelukker bromerede flammehæmmere, så finder Danmark de nye kriterier gode og relevante. Danmark vil fortsat arbejde for, at bromerede flammehæmmere begrænses mest muligt. Det anses dog fortsat svært at erstatte den meget anvendte bromerede flammehæmmer, TBBPA, i printkort.

Kommissionens forslag tillader brugen af lavrisikobiocidprodukter, jf. Biociddirektivet. Det er dansk holdning, at biocidprodukter skal begrænses mest muligt i forbrugerprodukter. Forslaget forventes ikke at få nogen betydning de første mange år, men Danmark arbejder fortsat for, at miljømærkede produkter ikke indeholder biocidprodukter af nogen art.

En umiddelbar sammenligning med det nordiske miljømærkes (Svanens) kriterier viser, at Blomstens krav er på linje med Svanens krav. Svanens kriterier udelukker kun kviksølv i bærbare computers skærme, mens de er tilladt i computerskærme til stationære computere. Til gengæld udelukkes brugen af bromerede flammehæmmere generelt i en svanemærket computer.